

Badania ruchu turystycznego przyjazdowego w województwie małopolskim

Województwo Małopolskie prowadzi stały monitoring ruchu turystycznego od 2003 roku. Celem prowadzonych badań jest oszacowanie wielkości ruchu turystycznego oraz charakterystyka krajowych i zagranicznych uczestników tego ruchu.

W roku 2011 badania ruchu turystycznego zostały przygotowane na zlecenie Województwa Małopolskiego przez firmę Instytut Turystyki Sp. z o.o z Warszawy na podstawie ankiet przeprowadzonych w miejscach największych atrakcji turystycznych regionu oraz analizie danych źródłowych.

I. Informacje o ruchu turystycznym w województwie małopolskim w roku 2011.

W 2011 roku Małopolskę odwiedziło 11,9 mln gości (w tym 9,3 mln gości krajowych i 2,6 mln zagranicznych), tj. aż o 4,1% więcej niż w roku 2010. Wzrosła także liczba turystów: w roku 2011 do Małopolski przyjechało 8,9 mln turystów (w tym 6,6 mln krajowych i 2,4 mln zagranicznych), tj. o 3,1% w stosunku do roku 2010. Tym samym Małopolska jest wciąż w krajowej czołówce pod względem liczby przyjazdów turystycznych.

Spośród turystów krajowych, do Małopolski najczęściej przyjeżdżają mieszkańcy Mazowsza (17,9 proc.) i Śląska (12,1 proc.). Na kolejnych miejscach znaleźli się mieszkańcy: Małopolski (10,0 proc.), Województwa Dolnośląskiego (7,6 proc.) oraz Podkarpacia (7,6 proc.).

Największą liczbę wśród turystów zagranicznych, którzy przyjeżdżają do Małopolski, stanowią - podobnie jak w roku ubiegłym - mieszkańcy Wielkiej Brytanii (aż 21,8 proc.). Małopolskę chętnie odwiedzają także: Niemcy (17,3 proc.), Włosi (7,5 proc.) Słowacy (6,8 proc.), oraz mieszkańcy Francji (5,8 proc.). W stosunku do roku 2010, znacznie zwiększyła się liczba przyjeżdżających do Małopolski mieszkańców Niemiec.

Zarówno turyści polscy, jak i zagraniczni, jako najważniejsze cele przyjazdów do Małopolski wskazują: wypoczynek oraz zwiedzanie zabytków. Coraz częściej turystów przyciąga możliwość uprawiania turystyki aktywnej, w tym: narciarstwa zjazdowego i wędrowek pieszych. Podobnie, jak w latach poprzednich, turyści najchętniej zwiedzają Kraków, Zakopane i Kopalnię Soli w Wieliczce. Na popularności zyskują także inne atrakcje turystyczne, zlokalizowane poza Krakowem. Najchętniej zwiedzane są: Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz Birkenau w Oświęcimiu, Szczawnica oraz Krynica - Zdrój. Ze względu na niedawną beatyfikację Ojca Świętego Jana Pawła II większą frekwencją cieszą się także miejsca związane z jego życiem i działalnością.

Turyści krajowi wydają wydalili szacunkowo podczas swojego pobytu w Małopolsce średnio 532 złotych na osobę, a turyści zagraniczni – 2 140 złotych na osobę. Szacuje się, iż turyści pozostawili w Małopolsce w roku 2011 około 11 mld złotych. Wielkość wydatków gości odwiedzających Małopolskę osiągnęła tym samym poziom wyższy niż w roku 2007 (9,8 mld) – okresu sprzed kryzysu gospodarczego.

Turyści odwiedzający Małopolskę w większości bardzo wysoko oceniają swój pobyt w tym regionie. Jako największą wartość swojego przyjazdu do Małopolski wskazują gościnność mieszkańców, ładne miejsca warte zainteresowania oraz dobrą pogodę. Inne elementy, które

przyciągają turystów do Małopolski, to: bogactwo naturalne regionu, dobre jedzenie, dobry klimat miejsca, miła atmosfera, atrakcje turystyczne i przystępne ceny.

	w tys. osób						2011/2010 zmiana
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Odwiedzający ogółem	10 715	13 200	12 454	10 920	11 400	11 870	4,1%
w tym Kraków	6 407	7 947	7 081	7 300	7 700	8 050	4,5%
Odwiedzający krajowi	7 844	9 935	9 757	8 590	8 900	9 300	4,5%
w tym Kraków	4 286	5 455	5 040	5 200	5 400	5 730	6,1%
Odwiedzający zagraniczni	2 871	3 266	2 696	2 330	2 500	2 570	2,8%
w tym Kraków	2 121	2 492	2 041	2 100	2 200	2 320	5,5%

	w tys. osób						Zmiana 2011/2010
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Turyści ogółem	8 540	8 560	8 128	8 540	8 700	8 970	3,1%
w tym Kraków	4 485	4 620	4 099	5 850	6 200	6 350	2,4%
Turyści krajowi	6 380	6 360	6 310	6 385	6 400	6 600	3,1%
w tym Kraków	3 000	3 000	2 772	3 900	4 000	4 130	3,3%
Turyści zagraniczni	2 160	2 200	1 818	2 155	2 300	2 370	3,0%
w tym Kraków	1 485	1 620	1 327	1 950	2 200	2 220	0,9%

Małopolskie Obserwatorium Gospodarki zrealizowało w 2011 roku cykl badań z zakresu turystyki w tym „**Rynek turystyczny w Małopolsce i Polsce**” oraz „**Koniunktura gospodarcza w małopolskiej turystyce**”.

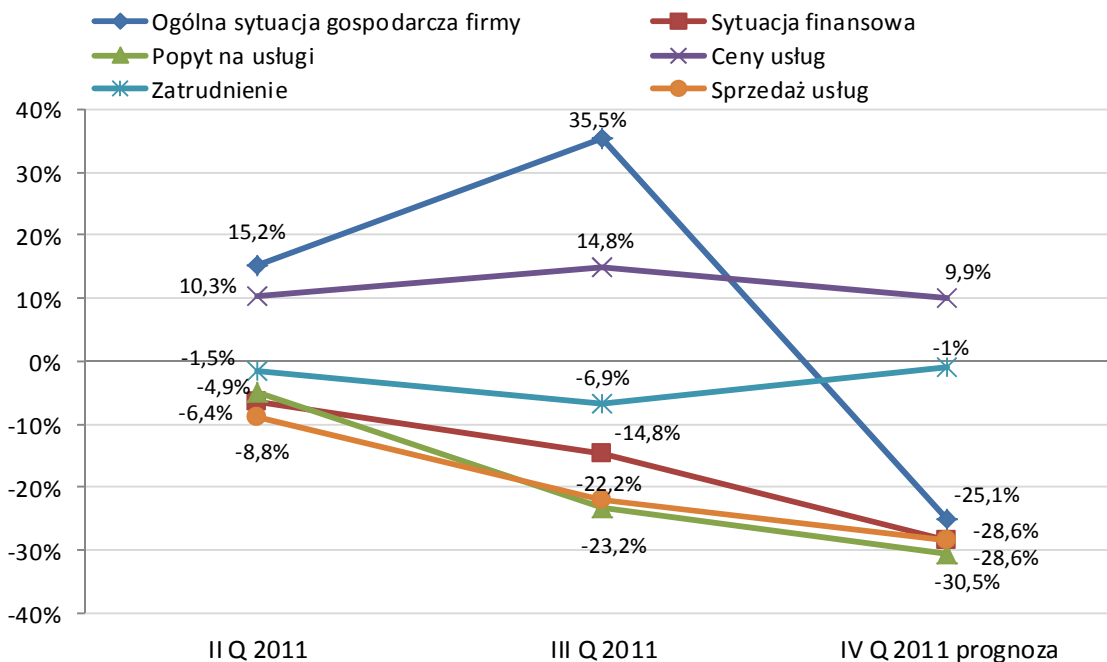
Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Badanie „Koniunktura gospodarcza w małopolskiej turystyce”

Małopolskie Obserwatorium Gospodarki od II kwartału 2011 realizuje badanie koniunktury gospodarczej na rynku turystycznym w Małopolsce w sektorach: hotelarskim, gastronomicznym oraz wśród podmiotów prowadzących działalność związaną z usługami turystycznymi. Badanie jest realizowane kwartalnie na próbie 200 małopolskich przedsiębiorstw; uzyskane wyniki z województwa małopolskiego prezentowane są na tle tendencji ogólnokrajowych, które to dane opracowuje Główny Urząd Statystyczny.

W III kwartale nastąpił wzrost koniunktury; odpowiedzi przedstawiciele badanych podmiotów gospodarczych wskazywały na wyraźną poprawę ogólnej sytuacji gospodarczej (+35,5%). W IV kwartale badani przedsiębiorcy z Małopolski przewidują spadek koniunktury, a tym samym pogorszenie się sytuacji swoich firm.

Badanie „Rynek turystyczny w Małopolsce i Polsce”

Celem badania było dostarczenie aktualnych danych na temat kondycji rynku turystycznego w Małopolsce na tle innych województw, a w szczególności rynku usług świadczonych przez biura podróży. Na potrzeby badania przeanalizowano szereg danych zastanych oraz zrealizowano badanie ilościowe na ogólnopolskiej próbie 500 przedsiębiorstw z sektora turystycznego. Założenia obu badań są porównywalne i w dużej mierze wspólne.

Charakterystyka biur podróży działających w Małopolsce na tle kraju w 2010 roku

W Małopolsce w 2010 roku było zarejestrowanych 12,36% wszystkich biur podróży działających w kraju, co jest trzecim rezultatem po województwach mazowieckim (19,97%) i śląskim (13,84%). Dynamika wzrostu w Małopolsce w latach 2006-2010 wyniosła 19%, podczas gdy w kraju przyrost dla analogicznego okresu wyniósł 14%. Biorąc pod uwagę liczbę biur podróży przypadającą na 100 000 mieszkańców w regionie, mamy do czynienia z jednym z najsilniejszych nasyceń w kraju, wynoszącym 11,48 biur na 100 000 mieszkańców.

Trochę wyższy rezultat odnotowano tylko w mazowieckim: 11,71 biur na 100 000 mieszkańców.

Poziom rozwoju bazy noclegowej w kraju i w Małopolsce w 2010 roku

W 2010 roku najwięcej całorocznych miejsc noclegowych znajdowało się w Małopolsce, a ich liczba ponad dwukrotnie przewyższa średnią krajową. Natomiast tempo, w jakim przybywało nowych miejsc noclegowych w województwie małopolskim w okresie 2006-2010, było niższe niż średnia w skali Polski, co może oznaczać, że rynek w Małopolsce stopniowo ulega nasyceniu. W podobnej sytuacji są województwa: zachodniopomorskie i dolnośląskie, zajmujące odpowiednio 2. i 3. miejsce.

W 2010 roku w Małopolsce na jedno biuro podróży przypadało 160 miejsc noclegowych. Wartość tego wskaźnika wykazuje istotne rezerwy wzrostu. Warto zauważyć, że w Wielkopolsce wskaźnik ten wynosi 117, a na Mazowszu 64. W Małopolsce istnieje największa całoroczna baza noclegowa zakwaterowania zbiorowego, można zatem zakładać, że istniejąca baza noclegowa pozwala na rozwój rynku biur podróży w regionie. Wzrost liczby biur podróży może być istotnym katalizatorem rozwoju branży i pociągnąć za sobą wzrost ilości miejsc noclegowych i ich wykorzystania.

Na potrzeby raportu podjęto także próbę określenia rozwoju funkcji turystycznej Małopolski na tle pozostałych województw przez przeprowadzenie analizy atrakcyjności turystycznej

Wskaźniki turystyczne pozwoliły zilustrować jakie znaczenie ma funkcja turystyczna w gospodarce województw w Polsce.

Według wskaźnika *Baretje'a i Deferta* dla całorocznych miejsc noclegowych na 100 mieszkańców w danym regionie Małopolska uplasowała się w 2010 roku na drugiej pozycji z wartością wskaźnika 1,85, za województwem zachodniopomorskim. W okresie 2006-2010 wartość wskaźnika w Małopolsce generalnie wzrastała w tempie zbliżonym do reszty kraju. Wskaźnik ten potwierdza całoroczny charakter turystyki w Małopolsce, jego systematyczny wzrost pokazuje umacnianie się tej charakterystycznej dla Małopolski cechy.

Kolejny z zastosowanych wskaźników to *współczynnik Charvata*, uwzględniający ilość miejsc noclegowych do powierzchni 1 km². Dla Małopolski współczynnik ten przyjmuje najwyższą wartość w kraju, zarówno biorąc pod uwagę liczbę miejsc noclegowych ogółem (4,61), jak i liczbę całorocznych miejsc noclegowych (4,03) na km².

Według wskaźnika *intensywności ruchu turystycznego Schneidera* – liczba turystów ogółem przypadająca na 100 mieszkańców – w 2010 roku Małopolska (86,78) była regionem, który pod tym względem ustępował jedynie zachodniopomorskiemu (103,17).

Małopolska posiada najwyższą liczbę turystów przypadających na km² powierzchni spośród polskich regionów, co określa wskaźnik *funkcji turystycznej Deferta*, który wynosił dla województwa małopolskiego w 2010 roku 189,19. Na stosunkowo niewielkiej powierzchni, walory turystyki kulturowej oraz baza noclegowa są gęsto skupione. Wartość wskaźnika Deferta zbliża się do gęstości zaludnienia regionu (około 220 os./km²).

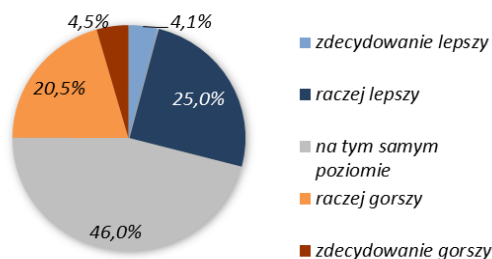
Na podstawie przeanalizowanych danych stwierdzono, że zarówno w 2006 jak i w 2010 roku Małopolska była regionem o najlepiej wykształconych funkcjach turystycznych w całej Polsce.

Frekwencja w muzeach i galeriach oraz liczba tych placówek w Małopolsce i Polsce na tle Unii Europejskiej

W województwach małopolskim i mazowieckim znajduje się najwięcej muzeów, a ich liczba w 2010 roku była taka sama – 115. Mimo, że w Małopolsce i na Mazowszu zlokalizowana jest podobna ilość muzeów, to dużo więcej osób odwiedza placówki w Małopolsce (w 2010 roku 6,5 mln w Małopolsce i 4,7 mln na Mazowszu). W Małopolsce średnia frekwencja w placówce wynosiła 56 tys. i była najwyższa w kraju (dane dla roku 2010).

Z badania ogólnopolskiego zrealizowanego wśród przedsiębiorstw z sektora turystycznego wynika, że przychody w 2012 roku w odniesieniu do roku 2011 będą kształtowały się na ustabilizowanym poziomie (46%). Co czwarty badany szacował, że będą one raczej lepsze, natomiast co piąty oceniał, iż będą raczej gorsze.

Ocena poziomu przychodów w roku 2012 względem roku 2011

N=500

Źródło: Opracowanie własne na potrzeby badania na podstawie danych uzyskanych z 500 wywiadów.

Prognozy małopolskich przedsiębiorców są nieznacznie bardziej optymistyczne – 32,6% małopolskich przedsiębiorców wskazuje, że rok 2012 będzie lepszy pod względem finansowym niż rok 2011. Na niezmiennosc w poziomie przychodów wskazało 46,7%.